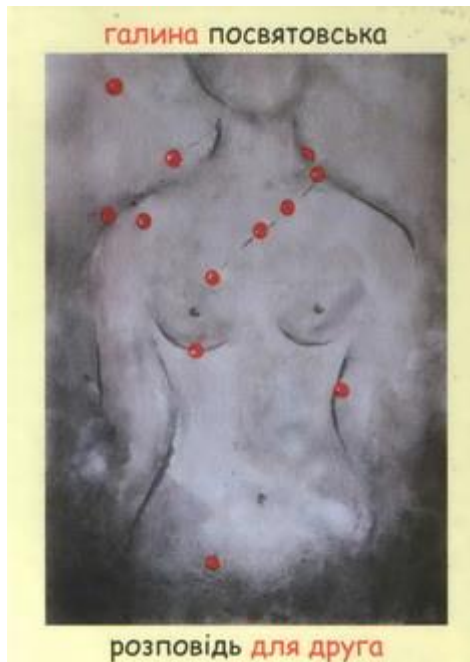

Розповідь про самотність

Галина Посвятовська. Розповідь для друга. – Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2012. – 112 с.

Ця книга – автобіографічна повість польської поетеси Галини Посвятовської. У цій книзі абсолютно немає віршів та історій віршописання. Отож виправлюся. Ця книга – розповідь самотньої жінки про хворобу, кохання та любов до життя.

Що знаємо про цю жінку? Її лякає рідне місто, бо вона занадто довго хворіла. Вона шалено любить вчитися, мабуть, найбільше тому, що школа, університет для неї – це символ здоров'я. Вона просто любить звичайне буденне життя, на буття в якому позбавлена права.

Історія розпадається на дві частини – хвороба та життя. Лікарні, лікарі, діагнози. І раптом серед усього цього хаосу несподівано зринає кохання. Зникає воно так само раптово. І знову лікарні та діагнози. Героїня бачить світ здебільшого з лікарняного вікна, тому так багато спостережень, особливо за жовтнем: «Дорогою насипано стільки золота. Деревя помирають інакше, ніж люди. Деревя виглядають так, наче тішаться власною смертю. Звичайно, потім буде весна, і вони позацвітають знову, але ж ти знаєш, ніколи не можна бути впевненим. Ну й звідки про те можуть знати дерева? Для них, певно, кожна осінь остання». Деревя та пацієнти, такі ж, як і вона. Оце й усього світу.

Рідне місто – немов суцільна лікарня: «Не люблю власного дому, я надто довго там хворіла; не люблю Кракова, надто важко обходити Ринок, найдовша з усіх вулиць, вулиця Коперника є всюди. Ті сірі будинки по обидва боки вулиці – то шпиталі. Я боюся шпиталів, я казала тобі, що я боягузка».

Хвороба та кохання ідуть поряд, сплітаються у клубок, який розплутати може лише смерть. Так мусило бути, що зустрілися ті, хто могли найгостріше відчувати свої хворі серця, так мусило бути, що смерть послабила зашморг шлюбу-самогубства хоча б для одного з них...

Друга частина – життя в Америці. Тут вже час не пливе розмірено, вже немає можливості спостерігати за реінкарнацією дерев. Героїня занурюється у вир навчання, так, наче намагається надолужити увесь згаяний час. Її оточують не лікарі та пацієнти, а здорові люди, що весь час поспішають та галасують. А їй той галас потрібний, немов кисень. Проте це лише театральна постановка. І опинившись за лаштунками, героїня знову відчуває тишу та самотність. Тишу, що роз'єднує і вбиває. Тотальна самотність, від якою не рятують і не лікують ні лекції, ні майже цілодобове самонавчання. Вона не вміє бути не самотньою. Вона не вміє тут бути. Серед галасу та шуму, серед успіхів та перспектив. І вона повертається додому: «Мною керував сліпий імпульс, холодний розум не був супутником моєї безоглядної любові».

Самотність як екзистенція. Самотність буття у творі. Головна героїня – фактично єдина героїня у творі. Решта людей зливається у потік тіней, що почасти різняться хіба що лише іменами. Мабуть тому, що занадто часто і багато доводиться говорити із власним серцем. Та причина цієї самотності, мабуть, не в хворобі, а у віршах, хоча у повісті фактично немає описів ні процесу писання віршів, ні самих віршів. Лише завдяки невеличким штрихам знаємо, що героїня - поетеса. Але мабуть, безглуздо пишучи другові, розповідати про свої вірші. Бо є речі набагато важливіші: «Я люблю життя, друже, навіть тоді, коли воно так боляче зранило мене, що я раптом зажадала померти, навіть тоді я не зрадила. Не забувай, що смерть завжди була поряд зі мною, надто близько, аби я не звикла до її холодного, заспокійливого дотику, аби не мусила до нього зводити. Пам'ятай також про те, що я кохала і що це кохання приречило мене на смерть. І все ж я є, попри все я говорю з тобою». Героїня розуміє, що найвища цінність – це життя, бо нічого неможливо здійснити поза ним.

Знаємо про трагічну долю авторки, що померла за тиждень після другої операції на серце. Але так хочеться вірити, що в її героїні, яка повертається додому Північним морем, все буде добре. Адже на батьківщині серце б'ється рівніше та спокійніше...